

Προτομή και έντοιχισμένη πλάκα για τον «Διαβάτη»

Η προτομή του Ίω. Κονδυλάκη, έργο του γλύπτη Σοφιάλακη, που έστηθη στὸν Δημοτικὸν Κήπο τῶν Χανίων, κατὰ τὸν ἑορτασμό τῶν 100 χρόνων τοῦ Ἰωάννου Κονδυλάκη. Δεξιὰ τὸ στήλι, ὅπου ἐδίδαξε ὁ ἀλησμόνητος Κοητικὸς συγγραφέας, καὶ ὅπου ἐντοιχίσθηκε μαρμαρινὴ πλάκα, πού γράφει: «Ἀπὸ ἐδῶ διέβηκε ὅταν ἦταν δάσκαλος, τὸ ἔτος 1885—86 ὁ Ἰωάννης Κονδυλάκης».

ΤΑ ΧΑΝΙΑ ΤΙΜΟΥΝ ΤΗΝ ΜΝΗΜΗ ΤΟΥ Ι. ΚΟΝΔΥΛΑΚΗ

Συγκινητικές τελετές για τὸν συγγραφέα τοῦ «Δασκάλου»

ΧΑΝΙΑ, 21 Μαΐου.— Ἡ ἑορτὴ πού ἐγίνε σήμερα στὰ Χανιά γιὰ τὸν Κονδυλάκη δὲν ἦταν μονάχα πνευματικὴ ἐκδήλωση, εἶχε καὶ μερικὰ στοιχεῖα λαϊκοῦ πανηγυρισμοῦ.

Ὁ φιλολογικὸς σύλλογος «Χρυσόστομος», ἕνα σωματεῖο πού ζῆ ἀπὸ τὸν περασμένο αἰῶνα, ἦταν ὁ ὄργανωτὴς τῆς ἐκδηλώσεως αὐτῆς ἐν συνεργασίᾳ μὲ τὴν Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ Ἑορτασμοῦ τῆς Ἑκατονταετηρίδος Κονδυλάκη. Ὁ πρόεδρος τοῦ «Χρυσόστομου» κ. Μιχ. Μπιστανάκης, ὁ γενικὸς γραμματεὺς κ. Πέτρ. Χατζηδόκης, τὸ διοικητικὸ συμβούλιο ἐλόκληρο, ὕστερα ἀπὸ ἀγῶνα πραγματικῶς νίκησαν τίς δυσκολίες πού, ὅπως εἶναι γνωστὸ, συναντοῦν τὰ πνευματικὰ σωματεῖα σὲ κάθε τους βήμα, συγκέντρωσαν χρήματα, κίνησαν ἀρχές καὶ ἐπίσημους καὶ παρουσίασαν μιὰ ἐορτὴ ὑπερβλητικῆ.

Ἡ προτομὴ τοῦ «Διαβάτη», πού παρήγγειλε ὁ «Χρυσόστομος» καὶ φιλοτέχνησε ὁ ἐξαιρετικὸς γλύπτης Νίκος Σοφιάλακης, στήθηκε στὸ Δημοτικὸ Κήπο τῶν Χανίων καὶ ἀποκαλύφθηκε σήμερα. Οἱ ἀρχές, οἱ πνευματικοὶ ἄνθρωποι καὶ πλῆθος Χανιώτες στήθηκαν συγκινημένοι μπροστὰ στὴν προτομὴ τοῦ παλιοῦ, ἀγαπημένου φίλου τῶν Χανιῶν.

Τὸ βράδυ σὲ κεντρικὸ κινηματοθέατρο τῆς πόλης (ἡ μεγάλη αἴθουσα τοῦ «Χρυσόστομου» ἐπισκευάζεται) καὶ σὲ μιὰ ἐπιβλητικὴ συγκέντρωσι ἐπίσημον καὶ λαοῦ, μίλησε ὁ καθηγητὴς κ. Ν. Τωμαδάκης γιὰ τὸ ἔργο καὶ τὴ ζωὴ τοῦ μεγάλου Βιανίτη λογοτέχνη.

Ἄλλὰ ἡ πιὸ διαφορετικὴ στιγμὴ τῆς ἑορτῆς εἶναι ἡ ἥρωικὴ μετάβασι στὸ χωριὸ Γεράνι, στὸ σπιτάκι πού ὁ Κονδυλάκης ἔκανε τὸ δάσκαλο στὰ 1885. Ἀρόμος δὲν πᾶει ἀμαξίτος μέχρι τὸ «σχολεῖο». Οἱ ἄνθρωποι ὀδοποροῦν μέσα στὰ δέντρα, δίπλα σ' ἕνα ρυάκι μὲ περβολάκια καὶ πλατάνια. Εἶναι ὁ ἐπίσκοπος Νικηφόρος, ὁ διοικητὴς τῆς 5ης Μεραρχίας ἡ ἡγεσία τῆς Χωροφυλακῆς, ὁ Νομάρχης, ἐπιθεωρητὴ καὶ γυμνασιάρχαι, δικαστικοὶ, δικηγόροι καὶ διανοούμενοι. Μπροστὰ, μπροστὰ ὁ καθηγητὴς Τωμαδάκης, πού ὑπερέχει σωματικὰ καὶ φυσικὰ πνευματικὰ, διηγεῖται ἀγνωστα περιστατικὰ τῆς ζωῆς τοῦ Κονδυλάκη. Πίσω ἀκολουθεῖ ὁ λαός. Οἱ χωρικοὶ ἔκλεισαν τὰ μαγοζάκια τους καὶ τὰ σπιτία τους, οἱ περβολάρηδες ἄφησαν τίς τσάπες στὸ χώμα καὶ προσήλθαν. Δὲν εἶναι μακριὰ. Σὲ λίγη φτάνομε. Μέσα ἀπὸ ἔλιες καὶ μουριές, προβάλεῖ ἕνα παμπάλαιο σπιτάκι. Στὴν πρόσμη τοῦ ὁ «Χρυσόστομος» ἔχει ἐντοιχίσει μιὰ μαρμαρινὴ πλάκα: «Ἀπ' ἐδῶ διέβηκε ὅταν ἦταν δάσκαλος τὸ ἔτος 1885—86 ὁ Ἰωάννης Κονδυλάκης. Μπαίνομε ἀπὸ τὴ σαραβαλισμένη πόρτα, ἀνεβαίνομε στὸ ἀνώγειο ἀπὸ μιὰ σκάλα ξύλινη πού τρίζει καὶ βλέπομε ἀπὸ τὰ παράθυρα τὴν πράσινη λαγκαδιὰ καὶ τὰ μικρὰ γειτονικὰ σπιτία.

Ἐνα ἀπ' αὐτὰ ἦταν καὶ τῆς Φωτεινῆς. Θυμηθῆτε τὴν ἄσοι διαβάσατε τὸ «Ὅταν ἦμην δάσκαλος». Ἐβγαζε τὸ κεφαλάκι τῆς ἀπὸ τὰ κλαδιὰ τῆς μουριάς καὶ ἀναθεφτιὰ στοὺς δύο δασκάλους. Κι' ὕστερα τοὺς παράτησε καὶ τοὺς δύο γιὰ κάποιο παλλήκαρο ἀπὸ τὸ ἐπανωμένον.

Ζωντανεύουν μπροστὰ μας τὸσες σελίδες τοῦ Κονδυλάκη. Ἀκοῦμε τὰ πουλιά πού ζυμνοῦσαν τὴν κυνηγετικὴν μαγία του καὶ δὲν τὸν ἄφησαν νὰ διδάξη. Ἀκοῦμε κάποιους γέρους πού τὸν ἔφτασαν. Ἀναζητοῦμε τὸ δέντρο πού κρεμάστηκε ὁ τραγικὸς συνάδελφος του. Ἀνέκδοτά του ἀπὸ παλιούς καιροὺς μᾶς διηγεῖται ὁ δικηγόρος Τσίβης ὅπως τ' ἀκουσε ἀπὸ τοὺς γέρους Χανιώτες.

Κι' ὕστερα ὁ Κοινοτάρχης τοῦ Γερανίου στράνει τραπέζι γιὰ ἄλλους τοὺς καλασμένους κάτω ἀπ' τὰ δέντρα. Μᾶς σεβίρουν δεκάδες λυγερὲς «Φωτεινές» μὲ δροσερὰ χαμόγελα. Τρέχει κρασί παλιὸ κόκκινο καὶ ρακί καὶ ἀχνίζουν βραστὰ καὶ ξεροτήγαννα. Τὸ τραγούδι δὲν ἀργεῖ βαρύνει τὴν ἀντίστασι.

Κατορθῶν ὁ κ. Παναγιώτου διεκρίσθη.